แบบฝึกหัดเรื่อง อุณหพลศาสตร์

ปิติ ตรีสุกล โครงการจัดตั้งภาควิชาเคมี มก.กพส.

กฎเทอร์โมไดนามิกส์

1. อธิบายความแตกต่างของสมบัติจุลภาค และสมบัติมหัพภาค
2. อธิบายสมบัติที่ขึ้นกับปริมาณ และสมบัติที่ไม่ขึ้นกับปริมาณ
3. ฟังก์ชันสภาวะคืออะไร
4. ข้อใดต่อไปนี้คือฟังก์ชันสภาวะ:

ΔV	W	H	ΔH
ความร้อน	*งานเนื่องจากการขยายตัว*	*การเปลี่ยนแปลงพลังงานภายใน*	
อุณหภูมิ	*ความดัน*	*เอนโทรปี*	

5. กฎทางเทอร์โมไดนามิกส์ 3 ข้อคืออะไร แต่ละข้อมีความสำคัญอย่างไร
6. แก๊ส He 0.5 molบรรจุอยู่ในกระบอกสูบปริมาตร 5 L ที่อุณหภูมิ 273 K และความดันภายนอกเท่ากับ 2.0 atm
   6.1. กระบอกสูบนี้จะขยายตัวหรือหดตัว เพราะเหตุใด
   6.2. ที่สภาวะสมดุล กระบอกสูบจะมีปริมาตรเท่าใด
7. แก๊สในกระบอกสูบ1 mol ที่อุณหภูมิ 300 Kขยายตัวจากปริมาตร 3 L เป็น 5 L จงคำนวณหางานที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไข
   7.1. ความดันภายนอกคงที่เท่ากับ 1 บรรยากาศ
   7.2. ความดันภายนอกคงที่เท่ากับ 2 บรรยากาศ
   7.3. เป็นกระบวนการแบบย้อนกลับได้
8. แก๊สอุดมคติ 0.5mol ที่อุณหภูมิ 300 K ขยายตัวจาก 1 L เป็น 4L จงคำนวณหา$q, w, \Delta U$เมื่อ
   8.1. ความดันภายนอกเท่ากับ 1 atm และเป็นกระบวนการ adiabatic
   8.2. เป็นกระบวนการ isothermal แบบผันกลับได้
9. น้ำบริสุทธิ์ 100 g แข็งตัวที่อุณภูมิ 0 °Cและความดัน 1 atm จงคำนวณหา $q, w, \Delta U, \Delta H, \Delta S$
10. ความร้อนจำเพาะของโลหะอลูมิเนียมเท่ากับ 0.9 J g^{-1} $°C^{-1}$ต้องใช้ความร้อนเท่าไรจึงจะทำให้โลหะอลูมิเนียมหนัก 20 g มีอุณหภูมิเพิ่มจาก 20 °C เป็น 50 °C
11. ให้ความร้อนกับน้ำ 500 g ที่อุณหภูมิ 0 °Cจนมีอุณหภูมิ 100 °Cที่ความดันบรรยากาศเท่ากับ 1 atm จงคำนวณหา $q, w, \Delta U, \Delta H$
12. ปฏิกิริยา $2C(s) + O_2(g) \rightarrow 2CO(g) \quad \Delta H = -220\ kJ$ เกิดขึ้นที่ 1 atm และ 300 K
    12.1. จงคำนวณหาค่า $q, w, \Delta U, \Delta H, \Delta S$ ของระบบ
    12.2. จงคำนวณหาค่า $q, w, \Delta U, \Delta H, \Delta S$หากคาร์บอน 4 mol ทำปฏิกิริยากับแก๊สออกซิเจน3 mol
13. พิจารณากระบวนการต่อไปนี้ และสรุปว่าค่า $q, w, \Delta U, \Delta H, \Delta S$ ของแต่ละกระบวนการมีค่าเป็น บวก ลบ หรือเป็นศูนย์
    1) ลูกเหม็นหลอมเหลวแบบ Reversible ที่ 1 atm และ ที่อุณหภูมิจุดหลอมเหลวปกติ
    2) แก๊สขยายตัวแบบ Reversible และ Adiabatic
    3) แก๊สหดตัวแบบ Isothermal
    4) แก๊สขยายตัวแบบ Adiabatic ไปในสุญญากาศ
    5) การเผาไหม้ของมีเทน $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(l)$ ที่ความดัน 1 atm
    6) ปฏิกิริยาสะเทินระหว่าง HCl และ NaOH
14. HCl 0.2 M 50 ml ทำปฏิกิริยากับNaOH 0.1 M 50 ml ที่อุณหภูมิ 30 °C ในแคลอริมิเตอร์ พบว่าอุณหภูมิของสารละลายเพิ่มขึ้น 12 °C จงคำนวณความร้อนของปฏิกิริยาต่อโมลของน้ำที่เกิดขึ้น
    กำหนดให้ $s_{สารละลาย}$ = 1.00 J·g^{-1}·$°C^{-1}$และ d สารละลาย = 1.02 g ·ml^{-1}และ C_{cal} = 15 J·$°C^{-1}$
15. จงพิจารณาคำกล่าวต่อไปนี้ว่าถูกหรือผิด พร้อมอธิบาย
    15.1. ΔSหรือการเปลี่ยนแปลงเอนทาลปี เป็น State function
    15.2. เราไม่สามารถหาค่า U, H, Sของระบบได้
    15.3. พลังงานภายในของระบบปิดทุกระบบคงที่เมื่ออุณหภูมิคงที่
    15.4. ระบบที่ไม่มีการถ่ายเทความร้อนและมวลกับสิ่งแวดล้อมคือระบบโดดเดี่ยว (Isolated system)

http://chem.flas.kps.ku.ac.th

15.5. จากกฎข้อ 1 ถ้ากระบวนการใดๆ$\Delta U = 0$แสดงว่าไม่มีการถ่ายเทพลังงานระหว่างระบบสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ทั้งความร้อนและงานจะเท่ากับศูนย์

15.6. จากกฎข้อ 2 ถ้ากระบวนการใดมีค่า $\Delta S_{sys} > 0$ กระบวนการนั้นจะเกิดขึ้นเองได้

15.7. กระบวนการ Isothermalคือกระบวนการที่มี$\Delta T = 0$

อุณหเคมี

16. กฎของเฮสส์คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร
17. จงเขียนสมการการเกิดของสารต่อไปนี้
    17.1. H_2O (g)
    17.2. CH_4 (g)
    17.3. CH_3COOH (l)
    17.4. $CuSO_4$ (s)
18. กระบวนการใดต่อไปนี้มีค่า ΔS_{sys}เป็นบวก
    18.1. $H_2O(g) + CO_2(g) \rightarrow H_2CO_3(aq)$
    18.2. $H_2(g) + I_2(g) \rightarrow 2HI(g)$
    18.3. $CaCO_3(s) \rightarrow CaO(g) + CO_2(g)$
19. จุดเดือดของ C_2H_5OH เท่ากับ 78.5 °C และความร้อนของการกลายเป็นไอเท่ากับ 38.6 kJ/mol จงหาการเปลี่ยนแปลงเอนโทรปีของระบบเมื่อ C_2H_5OH(g) 20 g ควบแน่นเป็น C_2H_5OH(l) ที่ความดัน 1 atm และ อุณหภูมิเท่ากับจุดเดือดปกติ
20. กระบวนการเผาไหม้น้ำตาลซูโครส ($C_{12}H_{22}O_{11}$) 1.5 g ในบอมบ์แคลอริมิเตอร์ ซึ่งมีค่าความจุความร้อนเท่ากับ 5kJ/°C พบว่าอุณหภูมิของ Bomb Calorimeter สูงขึ้น 4.5 °C จงคำนวณหาค่าต่อไปนี้ ΔU ของปฏิกิริยาการเผาไหม้นี้
21. จงคำนวณหาความร้อนของปฏิกิริยา $CaCO_3(s) \rightarrow CaO(s) + CO_2(g)$โดยใช้กฎของเฮสส์และข้อมูลต่อไปนี้

    1) $CO_2(g) \rightarrow C(graphite) + O_2(g)$ ΔH_1=+402 kJ
    2) $Ca(s) + \frac{1}{2}O_2(g) \rightarrow CaO(s)$ ΔH_2=−603 kJ
    3) $CaCO_3(s) \rightarrow C(graphite) + Ca(s) + \frac{3}{2}O_2(g)$ ΔH_3=+1205 kJ

22. พิจารณาปฏิกิริยา $CO_2(g) + H_2(g) \rightarrow CO(g) + H_2O(g)$
    22.1. จงคำนวณหาค่าΔH° และ ΔS°ของปฏิกิริยาโดยใช้ข้อมูลจากตารางค่าเทอร์โมไดนามิกส์
    22.2. ปฏิกิริยานี้เกิดขึ้นเองได้หรือไม่ที่อุณหภูมิ 500 K เพราะเหตุใด
    22.3. ถ้าปฏิกิริยานี้เกิดขึ้นเองไม่ได้ที่อุณหภูมิ 500 K ปฏิกิริยานี้จะเกิดขึ้นเองได้หรือไม่ที่เงื่อนไขใด
23. พิจารณาปฏิกิริยา $N_2(g) + 3H_2(g) \rightarrow 2NH_3(g)$
    23.1. จงคำนวณหาค่าΔH° และ ΔS°ของปฏิกิริยาโดยใช้ข้อมูลจากตารางค่าเทอร์โมไดนามิกส์
    23.2. ปฏิกิริยานี้เกิดขึ้นเองได้หรือไม่ที่อุณหภูมิ 500 K เพราะเหตุใด
    23.3. ถ้าปฏิกิริยานี้เกิดขึ้นเองไม่ได้ที่อุณหภูมิ 500 K ปฏิกิริยานี้จะเกิดขึ้นเองได้หรือไม่ที่เงื่อนไขใด

http://chem.flas.kps.ku.ac.th

<u>กำหนดให้</u>

ΔH_{vap}=2.257 kJ/g, ΔH_{fus}=334.5 J/g, $C_p(H_2O, l)$=4.2 J/(g K), ρ_{ice}= 0.917 g/cm^3, $\rho_{H_2O(0°C)}$= 1.000 g/cm^3, $\rho_{H_2O(100°C)}$=0.958 g/cm^3

Species	$\Delta H°_f$ (kJ/mol)	S° (J/ K mol)	$\Delta G°_f$ (kJ/mol)
CO(g)	-110.50	197.50	-137.20
CO2(g)	-393.50	213.70	-394.40
H2(g)	0.00	130.60	0.00
H2O(g)	-241.83	188.72	-228.60
H2O(l)	-285.84	69.94	-237.19
H2O(s)	-292.00	41.00	-
N2(g)	0.00	191.50	0.00
NH3(g)	-45.90	193.00	-16.00

http://chem.flas.kps.ku.ac.th